

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредбама члана 97. став 1. тач. 6. и 15. Устава Републике Србије, према којима Република Србија, између осталог, уређује и обезбеђује порески систем и финансирање остваривања права и дужности Републике Србије, утврђених Уставом и законом.

II РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

• *Проблеми које Закон треба да реши, односно циљеви који се постижу доношењем Закона*

У оквиру даљих активности на спровођењу реформе пореског система, а у складу са економском политиком Владе Републике Србије, предлаже се, између осталог, доношење Закона о изменама и допунама Закона о порезу на добит правних лица.

Разлози за доношење овог закона садржани су првенствено у потреби стварања подстицајних услова за улагање у развој нових производа, материјала и технологија. Стога се предлаже проширивање постојећег подстицаја за инвестирање у основна средства и на улагања у развој нових производа, материјала и технологија од којих се ефекти очекују у периоду дужем од једне године, при чему су улагања ближе дефинисана одредбама овог закона.

Поред тога, а ради подстицања заинтересованости приватног сектора за финансирање здравствених, образовних и хуманитарних установа, установа социјалне заштите, као и културе и спорта, повећава се проценат признавања расхода за потребе опорезивања са 3,5% на 5% укупних прихода обвезника;

Предложеним изменама прецизира се и начин признавања расхода по основу отписа потраживања, у смислу да, поред осталих прописаних услова, порески обвезник пружи доказе да су потраживања утужена, односно да је, ради наплате потраживања, покренут извршни поступак или су потраживања пријављена у ликвидационом или стечајном поступку над дужником.

Такође, предлаже се увођење опорезивања порезом по решењу прихода које по основу накнада од закупа и подкупа непокретности и покретних ставри, оствари нерезидентни обвезник на територији Републике од лица које није дужно да по основу ових прихода нерезидентног обвезника обрачунава, обуставља и плаћа порез по одбитку.

Сем тога, у циљу постизања што веће доследности у примени Закона, ради примене његових одредаба уз што мање тумачења, врше се и друге измене које су оцењене потребним за адекватнију и ефикаснију примену Закона, као и одређена правна и језичка, односно термилошка прецизирања у појединим одредбама Закона.

У том смислу, основна садржина и циљеви који треба да се остваре доношењем овог закона су следећи:

- пружање подршке привредним друштвима која врше улагања у развој нових производа, материјала и технологија;

- подстицање већег учешћа приватног сектора у финансирању здравствених, образовних и хуманитарних установа, установа социјалне заштите, као и културе и спорта;

- прецизирање услова под којима се обвезнику у пореском билансу на терет расхода признаје отпис вредности појединачних потраживања.

- опорезивање прихода нерезидентног правног лица оствареног по основу накнада од закупа и подзакупа непокретности и покретних ставри од резидентног и нерезидентног физичког лица, огранка нерезидентног правног лица и других лица која нису дужна да обрачунавају, обустављају и плаћају порез по одбитку;

• Разматране могућности да се проблеми реше без доношења Закона

Имајући у виду да је реч о елементима система и политике јавних прихода који се, сагласно одредбама Закона о буџетском систему („Службени гласник РС”, бр. 54/09, 73/10, 101/10 и 93/12), уведе законом, то значи да се измене и допуне тих елемената могу вршити само законом. Према томе, како се материја која се уређује овим законом односи на опорезивање добити правних лица и спада у законодавну регулативу, није разматрано, нити је било основа за разматрање њеног уређења другим законом или подзаконским актом.

• Зашто је доношење Закона најбоље решење датог проблема

С обзиром да се ради о законској материји, одређена постојећа законска решења једино је и могуће мењати и допуњавати доношењем закона, тј. изменама и допунама закона.

Уређивањем порескоправне материје законом, даје се допринос правној сигурности и обезбеђује доступност јавности у погледу вођења пореске политике, с обзиром да се закон као општи правни акт објављује и ствара једнака права и обавезе за све субјекте који се нађу у истој порескоправној ситуацији.

III ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Уз члан 1.

Врши се прецизирање да је порески обвезник из члана 1. став 1. Закона, осим привредног друштва (предузећа) организованог на начин прописан законом који уређује привредна друштва, и друго правно лице (основано у складу са посебним законом) које обавља делатност у циљу стицања добити.

Уз чл. 2. и 3.

Врши се прецизирање одредаба чл. 3. и 5. Закона, у смислу да нерезидентни обвезник подлеже опорезивању добити коју оствари пословањем преко сталне пословне јединице која се налази на територији Републике, на начин прописан

овим законом, уколико међународним уговором о избегавању двоструког опорезивања није друкчије уређено, чиме се стварају услови за непосредно примењивање одредаба уговора које уређују опорезивање добити огранака нерезидентата који су резиденти државе са којима Република Србија има закључен уговор о избегавању двоструког опорезивања.

Уз члан 4.

Врши се потребно усаглашавање са изменама извршеним у члану 1. овог закона.

Уз члан 5.

Предлаже се повећање процента признавања расхода (са досадашњих 3,5% на 5% од укупних прихода обвезника) по основу издатака за здравствене, образовне, хуманитарне сврхе и сл. Такође, предложено је и повећање процента признавања издатака по основу улагања у области културе (која обухватају и улагања у кинематографску делатност) са 3,5% на 5% од укупних прихода обвезника.

Уз члан 6.

Врши се прецизирање члана 16. Закона, у смислу да (код отписа потраживања), трећи услов који обвезника мора да испуни да би му се расход по овом основу признао у пореском билансу је да пружи доказе да су потраживања утужена, односно да се води извршни поступак ради наплате потраживања, или да обвезник пријави потраживања у ликвидационом или стечајном поступку над дужником.

Уз члан 7.

Предлаже се увођење новог члана који прописује да се губици настали продајом потраживања признају као расход у пореском билансу обвезника.

Уз члан 8.

Предлаже се да у случају када обвезник у пореском периоду искаже приход по основу нпр. преиначења одлуке надлежног органа о новчаној казни (по основу које је у претходном пореском периоду обвезник исказао расход који није био признат у пореском билансу поднетом за тај порески период), тако исказан приход не улази у пореску основицу како би се избегло двоструко опорезивање настало по истом основу.

Уз члан 9.

Врши се прецизирање да се капиталним добитком сматра и приход који оствари нерезидентни обвезник када изврши продају, између осталог и непокретности на територији Републике, независно од тога да ли је предметну непокретност користио за обављање делатности.

Уз члан 10.

Овим чланом предлаже се увођење пореза по решењу на приходе нерезидентног обвезника оствареног по основу накнада од закупа и подкупа непокретности (и покретних ствари) од резидентног и нерезидентног физичког лица, огранка нерезидентног правног лица као и другог лица које није у обавези да обрачунава, обуставља и плаћа порез по одбитку, јер се у оквиру садашњих одредби опорезивање ових прихода није било спроводиво.

Уз члан 11.

Дефинише се појам недобитне организације у смислу закона који уређује опорезивање добити правних лица. Такође, врши се прецизирање услова под којима се недобитна организација ослобађа плаћања пореза на добит.

Уз члан 12.

Предлаже се да се право на порески кредит из члана 48. Закона прошири и на улагања обвезника у развој чији ефекти се очекују у периоду дужем од једне године, при чему се под развојем подразумева примена резултата истраживања или другог знања ради производње нових значајније побољшаних материјала, уређаја, производа, процеса, система или услуга пре приступања комерцијалној производњи или коришћењу, у складу са МРС, односно МСФИ и прописима којима се уређује рачуноводство и ревизија. Такође, врши се прецизирање члана 48. Закона, у смислу да се право на порески кредит обвезнику признаје само по основу улагања у основна средства која се налазе на територији Републике.

Уз члан 13.

Врши се потребно прецизирање сходно извршеним изменама у члану 12. овог закона.

Уз члан 14.

Врши се прецизирање у смислу позивања на став из члана 61. Закона.

Уз члан 15.

Предлаже се укидање обавезе обвезника да поднесе доказ да је извршио уплату (у виду аконтација) мање плаћеног пореза.

Уз члан 16.

Врши се потребно прецизирање сходно извршеним изменама у члану 10. овог закона.

Уз члан 17.

Врши се усклађивање казних одредаба са извршеним изменама и допунама овог закона.

Уз члан 18.

Прецизира се да ће се одредбе овог закона примењивати на утврђивање, обрачунавање и плаћање пореске обавезе почев за 2013. годину, изузев оних одредаба које ће се примењивати од наредног дана од дана ступања на снагу овог закона.

Уз члан 19.

Предлаже се да време ступања на снагу овог закона буде осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

IV ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити додатна средства у буџету Републике.

V РАЗЛОЗИ ЗА ХИТАН ПОСТУПАК

Разматрање и доношење Закона о изменама и допунама Закона о порезу на добит правних лица по хитном поступку предлаже се у складу са чланом 167. Пословника Народне скупштине Републике Србије. Имајући у виду да се овим законом предлаже да се његове одредбе примењују на утврђивање, обрачунавање и плаћање пореске обавезе почев за 2013. годину, недоношење Закона о изменама и допунама Закона о порезу на добит правних лица по хитном поступку онемогућило би утврђивање пореске основице пореза на добит правних лица, односно опорезивање добити пореских обвезника, у складу са предложеним изменана, што би имало штетне последице по остваривање буџетских прихода, а самим тим и на рад органа и организација.